

Waarnemingen

De meeste waarnemingen zijn niet gedocumenteerd. De BSPnb-soorten kunnen worden ingediend op de daarvoor bestemde formulieren (te verkrijgen bij Ben Koks 050-412646). Dwaalgasten dienen te worden ingediend bij de CDNA (informatie en formulieren te verkrijgen via Bert de Bruin of Anne van Dijk).

Waarnemingen over de periode **1 januari tot 1 april** zo spoedig mogelijk insturen naar:

Anne van Dijk
Pop Dijkemaweg 102
9731 BH Groningen

Het tweede halfjaar van 1993 kenmerkte zich door veel Sijzen en Putters. Ook IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart waren goed vertegenwoordigd. Een influx van doortrekkende Zwarte Mezen vond vooral plaats in september. Er waren weer de nodige dwaalgasten, waaronder een Kleine Zwartkop bij Lauwersoog en een Grauwe Fitis op Rottumeroog.

Roodkeelduiker. De eerste, nog in zomerkleed werd op 16-10 gezien in de Eemshaven. Het grootste aantal, 7, verbleef hier op 19-12. Verder werd er op 19-11 een gezien bij Rottumeroog en op 9-12 bij Lauwersoog.

Parelduiker. De enige, een juveniel, verbleef van 12-12 tot en met 1-1-94 op de nieuwe recreatieplas Karding in Groningen.

Dodaars. De grootste concentraties (>10 exx.) bevonden zich op 27-10 op het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer en op 19-11 op het Noordpolderkanaal.

Roodhalsfuut. Op 21-10 waren 2 exx. aanwezig in de Lauwersmeer. Verder werden 3 solitaire vogels gemeld:

9-11 Hamdijk
18-12 Eemshaven
23-12 Hongerige Wolf

Kuifduiker. Solitaire vogels werden gezien in de Eemshaven, (18-9 en 16/17-10) en op het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer (1 tot 12-11)

Geeuwde Fuut. Er was een broedgeval op de

vloeiervelden bij Groningen. Verder werden tussen 13-7 en 17-10 in totaal 8 exx. waargenomen: op de Veenhuizerstukken (2), Paterswoldse Meer, Lauwersmeer, Eemshaven en Rottumeroog.

*Parelduiker. Plas Karding, Groningen, december 1993
Foto Bas van Gennip*

Noordse Stormvogel. Het eerste (dode) exemplaar werd op 11-7 gevonden bij Lauwersoog. Op

30-8 vloog er een langs de Eemshaven. Bij Lauwersoog zwom op 4-9 1 ex. op het wad. Weer een vondst was er op 5-9 in de Eemshaven. De overige waarnemingen zijn van Rottum:

13-7 1W Oog

21-7 1W Oog

3-9 1 tussen Plaat en Eemshaven

5-9 3 Plaat

18-9 1 Plaat

Grauwe Pijlstormvogel. Op 6-8 vloog 1 ex. in westelijke richting langs Rottumeroog. Dit is pas het tweede geval voor de provincie.

Noordse Pijlstormvogel. Op 5-9 trokken 4 exx. langs Rottumerplaat. Tot nu toe waren 8 gevallen bekend in de provincie.

Vaal Stormvogeltje. De status van deze soort is de laatste jaren in de provincie veranderd van *onregelmatige gast* in *doortrekker in zeer klein aantal*. Dit najaar trokken er 2 op 15-11 langs Lauwersoog.

Jan-van-gent. Op een waarneming van een onvolwassen exemplaar op 13-10 bij Lauwersoog na kwamen alle waarnemingen van Rottumeroog: 6-7: 2 O; 7-7: 6 tot 11; 21-7: 1 adult W; 26-7: 3 onvolw. W; 6-8: 23 tot 30; 10-8: 1 onvolw.; 16-8: 1; 14-9: 2 en tenslotte 18-9: 26.

Kuifaalscholver.

21-11 1 Lauwersoog.

Roerdomp. Bij de Tjamme foerageerde op 25-8 1 ex. en op 8-12 werd 1 ex. gezien bij het Paterswoldse Meer. De overige 5 waarnemingen komen uit de Lauwersmeer in de periode 4-9 tot en met 17-10.

Koereiger. De waarneming van een Koereiger op 31-8 op de Vlinderbalg in de Lauwersmeer was al de 2e dit jaar. De eerste was op 9 en 10 mei bij het Hoeksmeer.

Grote Zilverreiger. In de Lauwersmeer pleisterde van 29-8 tot in 1994 1 ex. De vogel hield zich vooral op bij het Jaap Deensgat en het Oude Robbengat. Op de Dollardkwelder was op 25 en

26-9 1 ex. aanwezig. Tenslotte werd op 3-10 een juveniel gezien bij de Ruiten A bij Sellingen.

Zwarte Ooievaar. De enige dit najaar, een juveniel, werd op 13-9 gezien in de Lauwersmeer.

Ooievaar. Op 10-7 foerageerde 1 ex. bij Klein Ulsda op veldmuizen. Op 23-7 vloog er een in ZW richting over Oosterhoogebrug, Groningen. De vogel werd fel aangevallen door 2 Scholeksters. Tenslotte vloog op 25-8 1 ex. in zuidwestelijke richting over Nieuwe Statenzijl.

Maraboe. Deze ontsnapte Afrikaanse exoot vloog op 7-10 over de Lauwersmeer en landde waarschijnlijk in de Westpolder. Vervolgens werd de vogel op 13-10 opgemerkt in de Eemshaven. Hij was dicht te benaderen. Volgens een artikeltje in het *Nieuwsblad van het Noorden* zou de Maraboe op meerdere plekken gezien zijn, o.a. bij Noordpolderzijl.

Heilige Ibis. Alweer een exoot. Net als de Maraboe vloog deze vogel eerst over de Lauwersmeer, op 20-10. Van 24 t/m 30-10 foerageerde waarschijnlijk dezelfde vogel op een weiland bij Holwierde.

Europese Flamingo.

7 t/m 9-10 2 exx. Achter de Zwarten, Lauwersmeer.

Chileense Flamingo. 2 exx. foerageerden op 6-7 op de Dollardkwelder en op 3-10 op Achter de Zwarten.

Wilde Zwaan. Een vroeg ex. was op 18-9 aanwezig op Rottumeroog.

Kleine Rietgans. Doortrek werd uitsluitend opgemerkt in oktober. De eerste groep (50) trok op 9-10 over de Eemshaven. Op 10-10 werden 's nachts boven Groningen overtrekkende groepen gehoord. Op 18-10 vlogen er 30 over Hoogezand en op 30-10 trokken 2 groepen van 40 en 50 exx. over de Eemshaven.

Sneeuwgans. Een solitaire vogel werd op 29-8 waargenomen in de Lauwersmeer. In de periode

10-10 t/m 6-11 verbleef eveneens in de Lauwersmeer een groep van 6, allemaal witte fase. Ze foerageerden vooral op de akkers bij de kazerne.

Brandgans. Tussen enkele honderden Brandganzen in de Emmapolder bevond zich op 18 en 19-12 een albinistische.

Rotgans. Juli-waarnemingen van Rotganzen zijn zeldzaam in de provincie; op 6-7 werden 4 exx. waargenomen op de Dollardkwelder.

Een juveniel verbleef vanaf 20-10 op recreatieplas Kardingje bij Groningen. De vogel werd hier op 30-10 dood aangetroffen.

Casarca. 1 juv. zat op 1-8 op het Hoeksmeer. Van 7-8 t/m 4-9 werd regelmatig 1 ex. gezien in de Lauwersmeer; op 18-8 waren er 6. Bij Noordpolderzijl werd de soort op 17-9, 11 en 16-12 waargenomen, resp. 1, 1 en 3 exx. Op 10-10 tenslotte foerageerden 6 exx. in de Carel Coenraadpolder.

Zomertaling. De laatste werd dit najaar gezien op 7-10 op de Vlinderbalg in de Lauwersmeer.

Krooneend. In deze periode werd er 3 keer een gezien: op 10-10 een ♀ op het Hondshalstermeer, op 13 en 14-11 eveneens een ♀ op het Foxholstermeer en op 23-11 een ♂ in de Eemshaven.

Eider. Een binnenlandwaarneming was er op 4-7 op de vloeivelden bij Groningen.

IJseend. Slechts 2 waarnemingen kwamen binnen: op 15-11 3 langstrekend bij Lauwersoog en 1 ♀/juv. op 21-11 op het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer.

Zwarte Zeeëend. Alle 12 waarnemingen komen van Lauwersoog tussen 14 en 25-12. Het grootste aantal was 8 op 20-12.

Grote Zeeëend. Op 28-8 vlogen 2 exx. langs Rottumeroog. Bij Lauwersoog verbleef op 13-10 een ♀, op 15-11 trokken hier enkele groepjes langs.

In de Eemshaven werd op 23-11 en 5-12 een ♀ gezien.

Grote Zaagbek. In een wak op het Paterswoldse Meer werden op 4-12 125 exx. geteld.

Rosse Stekelstaart. Op het Nieuwe Robbengat in de Lauwersmeer werd op 14-8 een paartje opgemerkt. Van 7-10 t/m 21-10 verbleef hier een ♀.

Wespendief. Het eerste trekkende ex. vloog op 8-7 over Rottumeroog. Vervolgens trokken in de periode 14-8 t/m 9-10 19 exx. door. De grootste groep bestond uit 5 exx. (op 5-9 over Hoogezand).

Zwarte Wouw.

9-7 1 O Rottumeroog

27-8 1 Z/ZO Selwerderhof, Groningen

1-9 1 Sellingen

De Zwarte Wouw is in het najaar schaarser dan in het voorjaar. In de jaren 1990-93 werden in het najaar resp. 5, 2, 2 en 3 exx. gemeld.

Rode Wouw. Een nagekomen melding van een in westelijke richting overvliegend ex. op 28-6 boven Scheemda. In deze periode slechts 1 waarneming: 1 over Haren op 20-11.

Zeearend. 29-12 1 Lauwersmeer.

Grauwe Kiekendief. Trekkende exemplaren werden op 18-7 en 15-8 gezien op Rottumeroog.

Havik. De laatste jaren wordt deze soort steeds meer in het noordelijk deel van de provincie gezien. Waarnemingen komen o.a. uit de Eemshaven, de Juliana- en Westpolder en de Lauwersmeer.

Ruigpootbuizerd. De meeste werden weer langs de kust en de Dollard waargenomen. De volgende binnenlandwaarnemingen kwamen binnen:

4-9 1 Hasseberg (eerste najaarswaarneming)

26-9 1 vloeivelden Ter Apel

30-9 1 W Paterswoldse Meer

24-10 2 Oudeschans, foeragerend op akker.

Visarend.

2-7 1 foeragerend bij Paterswoldse Meer

6-7 1 O Scheemda

15-8 1 Z Rottumeroog

2-9 1 Jaap Deensgat, Lauwersmeer

3-9 1 W Lauwersoog

5-9 1 Rottumerplaat

30-9 1 Sellingen

10-10 1 overvl. Oostpolder

10-10 1 Paterswoldse Meer

Binnengekomen najaarswaarnemingen voor de jaren 1990-93 leveren resp. 4, 7, 5 en 9 exx. op.

Roodpootvalk.

7-9 3 hoog over Haren.

Smelleken. Het eerste, ♀/onv., werd op 23-8 waargenomen bij Grijpskerk. Net als in andere jaren komt het merendeel van de waarnemingen uit de kuststreek en de Dollardpolders.

De volgende binnenlandwaarnemingen kwamen binnen:

4-9 1 trekkend Hasseberg

23-9 1 ♀ ruziënd met Boomvalk bij Onnen

10-10 2 De Gaast, Blijham

16-10 1 trekkend Hasseberg

1-11 1 Vlagtwedde

8-12 1 Lewenborg, Groningen

18-12 1 ♀ Eemshavenweg t.h.v. Thesinge

20-12 1 ♂ nabij Eenrum

19-12 1 Paterswoldse Meer

Boomvalk. De laatste werd op 21-10 gezien boven Lauwersoog.

Slechtvalk. Bijna alle waarnemingen komen van het kustgebied en de Dollardpolders. De eerste, een juv.♂ werd op 23-8 gezien bij het Jaap Deensgat in de Lauwersmeer. Binnenlandwaarnemingen:

10-10 1 onvolw. Bellingwolde

23-12 1 W Groningen

28-12 1 Borgercompagnie

Porseleinhoen. In de Lauwersmeer werden verschillende exx. waargenomen: op 7-8 en 7 en 8-10 1 op de Vlinderbalg; op 18-8 en 4-9 bij het Jaap Deensgat en op 23-9 bij de sluis van Zoutkamp. In "de bak" op het westelijk Eemshaven-terrein pleisterde er een van 11 t/m 18-9.

Kwartelkoning. Op 24-7 werd een roepend ex. gehoord aan de Nieuwlandseweg bij Midwolda.

Kraanvogel. De vogel die vanaf 28-3 op de Dollardkwelder overzomerde was op 7-11 nog aanwezig. Hier pleisterde toen ook een groep van 6. Op 19-11 trok 's nachts een onbekend aantal over Haren. Bij Smeerling trok op 21-11 een groep van 5 exx. in zuidwestelijke richting over en op 28-11 4 over Meerwijck bij Hoogezand. Tenslotte verbleef een laat ex. op 29-12 op de Vlinderbalg in de Lauwersmeer.

Scholekster. Een albinistische vogel foerageerde op 18-12 bij Lauwersoog.

Kanoet. Binnenlandwaarnemingen waren er op 18 en 27-7 bij het Hoeksmeer: 1 en 9 exx.

Drieteenstrandloper.

27-10 1 Schildhoek, Lauwersmeer.

Kleine Strandloper. De eerste 5 werden gezien op 18-7 op het Hoeksmeer. Het grootste aantal was hier 17 op 25-7. De grootste aantallen in de Lauwersmeer werden gemeld op 23-8 en op 4 en 11-9: resp. 70, 76 en 130 exx. Het maximum was 22 exemplaren op de vloeivelden bij Groningen op 26-8.

De laatste waarnemingen vielen op 6 en 12-11 op het Oude Robbengat, 1 en 6 exx.

Temmincks Strandloper. De doortrek viel tussen 19-8 en 3-9. In de Lauwersmeer werden maximaal 8 exx. gezien (29-8), maar meestal 1 of 2. Op 25 en 26-8 foerageerde 1 ex. op de vloeivelden bij Groningen.

Gestreepte Strandloper.

25-8 1 Oude Robbengat Lauwersmeer.

Krombekstrandloper. De grootste aantallen werden gemeld op:

31-7 53 bij de Punt van Reide

27-8 50 Oude Robbengat, Lauwersmeer

Een laat ex., met een vergroeide poot bevond zich op 15-11 in de Linthorst Homanpolder.

Paarse Strandloper. Vroeg waren de waarnemingen op 7 en 10-8 van 1 ex. op Rottumeroog en op 24-8 op de basaltdijk bij de Emmapolder. De eerste waarneming in de Eemshaven was op

19-10 en bij Lauwersoog op 3-11. Het betrof steeds 1 ex.

Poelsnip.

9-8 1 Carel Coenraadpolder.

Bokje.

2-9 1 Jaap Deensgat, Lauwersmeer

29-9 en 2-10 1 Eemshaven

19-11 1 Noordpolder in een nagenoeg onbegroeide sloot.

2-12 1 Eenum, was tot op 50 cm te benaderen.

12-12 1 Eemshaven

Houtsnip. Vanaf 2-10 werden 21 exx. gemeld.

Rosse Grutto. Een binnenlandwaarneming: 9-7 4 over Groningen.

Regenwulp. Een laat ex. werd op 20-10 waargenomen op het Oude Robbengat in de Lauwersmeer.

Zwarte Ruiter. Tijdens hoogwater werden op 4-9 op de Zoute Kwel in de Lauwersmeer 920 exx. geteld.

Poelruiter. Tussen 7-8 en 5-9 verbleef een adult in winterkleed op de Zoute Kwel, Lauwersmeer.

Steenloper. Massale doortrek vond plaats op Rottumeroog tussen 17-7 en 4-8. De aantallen liepen op van 96 op 17-7, 323 op 18-7 naar het record-aantal van 689 op 22-7. Hierna namen de aantallen weer af: 360 op 28-7 en nog 195 op 4-8.

Grauwe Franjepoot. De eerste werd gezien op 1-8 bij de oude sluis bij de Carel Coenraadpolder. In de Lauwersmeer verscheen de soort op 12-8 op het Oude Robbengat; tot 1-9 werd de soort hier gezien, ten hoogste 3 op 27 en 28-8. Bij de Punt van Reide dobberden op 29-8 2 exx. In "de bak" in de Eemshaven verbleef op 30-8 1 ex. en op de grote plas op het oostelijke Eemshaventerrein 2 van 9 t/m 12-9.

Rosse Franjepoot.

19-11 1 zwemmend bij de pier van Oterdum.

Middelste Jager. Langs Rottumerplaat vlogen op 3-9 2 exx. en op 5-9 1. Een onvolwassen vogel trok op 15-11 langs Lauwersoog.

Kleine Jager. Tussen 21-7 en 8-8 werden 5 exx. gezien op Rottumeroog. Op 26 en 30-8 trokken er resp. 1 en 4 langs de Eemshaven. Bij de Punt van Reide werd op 28-8 een juveniel opgemerkt. Een onvolwassen exemplaar vloog op 31-08 hoog boven het Jaap Deensgat. De aantallen bij Lauwersoog bleven laag: 4 op 31-8, 3 op 4-9 en op 15-11, allen langstrekkend. Op Rottumerplaat werden op 3 en 5-9 resp. 1 en 5 exx. gezien.

Kleinste Jager.

6-8 1 juv. Rottumeroog

6-9 1 Rottumerplaat

Grote Jager. Ook deze jager werd op beide eilanden gesignaleerd. Op Rottumeroog op 6-8 en op -plaat op 5-9.

Zwartkopmeeuw. Deze soort wordt de laatste jaren in de provincie in toenemende aantallen gezien. Deze periode 5:

18-7 1 2e zomer, Zoute Kwel, Lauwersmeer

26-9 1 ad. Lauwersoog

29-9 1 ad. winter, Eemshaven

10-10 1 1e winter, Eemshaven

13-10 1 1e winter, Lauwersoog

Dwergmeeuw. Bij Lauwersoog trokken op 15-11 75 exx. langs. Verder waren er waarnemingen op Rottumeroog, Eemshaven en bij de pier van Oterdum; steeds 1 of enkele.

Geelpootmeeuw. Van 2 t/m 9-10 verbleef een adult in de Eemshaven.

Grote Mantelmeeuw. Op 6-8 werden op Rottumeroog maar liefst 130 exx. geteld.

Drieteenmeeuw.

3-9 1 Rottumerplaat

15-11 20 langs Lauwersoog

9-12 2 juv. Lauwersoog

11-12 1 1e kj Eemshaven

Lachstern. Op 15-7 werd 1 exemplaar gezien in

de Eemshaven. Bij Karding, Groningen, vloog op 26-7 1 exemplaar laag over de weilanden richting stad. De laatste werd op 15-8 gezien bij Hoeksmeer.

Reuzenster. Tussen 12-8 en 11-9 werd steeds 1 adult gezien in de Lauwersmeer bij het Jaap Deensgat en het Oude Robbengat.

Dwergster.

25-7 1 pier van Oterdum
20-8 2 Westpolder
21-8 2 langstrekking Lauwersoog
23 en 25-8 4 Jaap Deensgat, Lauwersmeer
2-9 5 langstrekking Lauwersoog
4-9 2 Westpolder

Zeekoet. Er werd er slechts 1 gemeld: 25-12 bij Lauwersoog

Turkse Turtel. Bij Luddeweer werd op 5-12 een groep van maar liefst 60 exx. geteld.

Steenuil. 2-9 1 bij Meeden

Nachtzwaluw. Een verkeersslachtoffer op 2-9 bij Sellingen. Dit is pas het 9e geval voor Groningen in deze eeuw.

Gierzwaluw. De laatste werd gezien op 13-10 boven het Paterswoldse Meer.

IJsvogel. Vanaf 20-8 werden tenminste 20 verschillende exemplaren gezien op diverse plekken in de provincie. Sommige pleisterden voor lange tijd, o.a. in Winschoten en Groningen. Er was ook weer een dood exemplaar, gevonden bij de U.B. in Groningen.

Hop. Een in zuidwestelijke richting doortrekkend exemplaar rustte even uit op een landbouwtractor bij Eenum op 20-9.

Draaihals. Op 12-11 vloog in Stadskanaal 1 ex. tegen een ruit. Dit is de laatst bekende waarneming in de provincie.

Groene Specht.

19-10 1 Ter Apel.

Boomleeuwerik. In het broedgebied bij Ter Borg werden op 28-8 14 exx. geteld. De volgende waarnemingen hebben betrekking op doortrekkende vogels:

2-10 1 Eemshaven
16-10 3x1 Eemshaven
4-11 1 Lauwersoog
13-11 1 trekkend Hasseberg

Strandleeuwerik. Alle waarnemingen komen uit het kustgebied en de omgeving van de Dollard. De meeste vallen in oktober en hebben betrekking op overtrekkende vogels, enkelingen of groepjes van maximaal 4; de eerste 3 op 29-9 in de Eemshaven. Het grootste aantal hier, 11, werd gezien op 20-10. Op 15-11 verbleef een groep van 34 op de kwelder bij de Noordpolder.

*Strandleeuwerik op de pier bij Lauwersoog,
november 1993.*

Foto Emo Klunder

Boerenzwaluw. Er waren drie november-waarnemingen in de Lauwersmeer op 4, 8 en 14-11.

Grote Pieper. Hoewel niet echt een Grote Pieper-jaar toch 1 op 9-10 in de Eemshaven.

Witte Kwikstaart. Op een slaapplek bij de sluis van Nieuwe Statenzijl werden op 6-10 69 exx. geteld. Er was één december-waarneming: 21-12 vliegend bij Karding, Groningen.

Pestvogel. Evenals in 1992 erg schaars. Op 7-11

werden er 2 bij het kamp in de Carel Coenraad-polder gezien. In Beijum, Groningen, vertoefden er 2 op 26-11. Op 27 en 28-11 was hier nog 1.

Blauwborst. De laatste werd op 18-9 waargenomen in "de bak" in de Eemshaven.

Zwarte Roodstaart. Op 1-11 zong nog 1 ex. in Veendam.

Beflijster. Tussen 18-9 en 19-10 werden totaal 31 exx. gemeld. Dit is relatief veel. In 1990-92 werden in het najaar slechts resp. 2, 1, en 2 exx. doorgegeven. In een tuin in Lewenborg, Groningen, pleisterde van 28-9 t/m 3-10 1♂. De vogel foerageerde op bessen van een meidoorn.

Waterrietzanger.
4-8 1 Jaap Deensgat Lauwersmeer.

Kleine Karekiet.
2-10 1 Eemshaven. Dit is de laatst bekende datum in de provincie. Op 14-9 bevond zich 1 ex. op de boot naar Rottumeroog.

Kleine Zwartkop. Van 30-10 t/m 17-11 verbleef 1 ex. in de bosjes bij Lauwersoog (de Lange, dit nummer).

Zwartkop. Er waren drie november-waarnemingen. De laatste, een ♂, bevond zich op 20-11 in het dorp bij Lauwersoog.

Grauwe Fitis. Van 9 t/m 13-8 verbleef 1 ex. op Rottumeroog. Dit is sinds 1992 al het derde exemplaar op dit eiland.

Bladkoning. Tussen 23-9 en 10-10 trokken er 4 door:
23 t/m 28-9 1 Lauwersoog
28 t/m 30-9 1 Lauwersoog (andere vogel)
5-10 1 Eemshaven
10-10 1 Eemshaven
De jaren 1990-93 leverden resp. 4, 1, 3 en 4 exx. op

Fluiter. Trekkende vogels werden opgemerkt op 25-8 op het Selwerderhof, Groningen, en op 4-9 op Rottumerplaat.

Tijftjaf. Er was een december-waarneming op 14-12 bij Lauwersoog

Fitis. Een laat ex. werd op 16-10 gezien in de Eemshaven.

Vuurgoudhaan. Waarnemingen van minimaal 20 exx. kwamen binnen. In Haren en op het Selwerderhof in Groningen werden in september zingende doortrekkers waargenomen.

Baardman. Er werden op 10-10 10 exx. gezien bij Nieuwe Statenzijl. In de Eemshaven trok op 16-10 een groep van 15 en een van 4 over. Verder waarnemingen van de Lauwersmeer, het Zuidlaardermeer en Groningen.

Witkopstaartmees. Eén werd op 18-12 gezien bij Lauwersoog in gezelschap van "gewone" Staartmezen, Goudhaantjes en Kool- en Pimpelmezen.

Kuifmees. Op het Esserveld in Groningen waren van 19 t/m 21-9 maximaal 4 aanwezig.

Zwarte Mees. Een influx van Zwarte Mezen vond plaats vanaf 10-9. De grootste aantallen trokken door tussen 17-9 en begin oktober. Vooral 18-9 was een topdag: op de begraafplaats in Oosteinde trokken binnen een half uur groepen van ongeveer 15 en 35 exx. langs, terwijl nog eens 20 aanwezig waren; in Bierum werden 45 exx. geteld, bij Hefswal ca 10 en in het Reitdiepdal 13.

Verder werden deze dag op verschillende plaatsen in Noord-Groningen Zwarte Mezen gehoord. De vogels werden op de gekste plaatsen gezien: een maisakker in de Reiderwolderpolder, de dijk in de Eemshaven en in een alleenstaande boom in het stadshart van Groningen.

Vanaf oktober werden her en der nog enkelingen of kleine groepjes gezien op plaatsen waar ze normaal niet voorkomen, zoals in Scheemda, Winschoten en Veendam. In de provincie werden nooit eerder zulke hoge aantallen gemeld.

Taigaboomkruiper. In het bos bij Lauwersoog hield zich van 24-10 tot tenminste 15-12 1 ex. op.

Buidelmees. Buiten de broedgebieden werd de soort waargenomen op 18-8 bij Lauwersoog (1); op 26-8, 12 en 18-9 en 10-10 in de Eemshaven (ten hoogste 3 op 10-10) en op 9-9 in de Oostpolder (2 of 3).

Grauwe Klauwier. Het ♂ bij Ter Apel werd voor het laatst op 14-7 waargenomen. Op Rottumeroog verschenen op 7-8 1♀ en 2 juvenielen.

Klapekster. Slechts 1 melding: 1 op 13-11 op de Blekslage.

Europese Kanarie.

4-11 1 over Lauwersoog

Putter. Veel waarnemingen dit najaar, ook grote groepen.

Frater. Een binnenlandwaarneming was er op 22-11: 7 exx. op een braakliggend terrein in het Molukkenplantsoen in Groningen.

Grote Barmsijs. Er werd slechts 2 keer melding gemaakt van Grote Barmsijzen: op 17-11 4 op het Selwerderhof in Groningen en op 18-12 2 bij Lauwersoog.

Kruisbek. De invasie die in mei/juni begon zette mondjesmaat door en de groepsgrootte van vooral overtrekkende Kruisbekken was klein.

Roodmus. De twee waarnemingen (1 en 16-7) komen beide van Rottumeroog en betreffen onvolwassen vogels.

Appelvink. Buiten de broedplekken werd op 3-11 1 ex. waargenomen bij Lauwersoog en op

12-11 een overtrekker bij Noorderhoogebrug.

IJsgors. De soort werd veel gezien, vooral in kleine troepjes overtrekkend in het kustgebied en bij de Dollard. De eerste waarneming was op 5-9 in de Lauwersmeer. De grootste aantallen, 44 en 35 werden resp. op 19 en 29-10 gezien in de Eemshaven. Ook waren er een aantal binnenlandwaarnemingen:

8-10 1 Selwerderhof, Groningen

16-10 1 Hasseberg

19-10 4 Den Ham, op ruigterrein

25-11 2 Hekkum nabij Sauwerd tussen Veld
leeuweriken

27-11 3 Oudeschans op kale akker

12-12 tot in 1994 1 Middelbert

Sneeuwgor. Een binnenlandwaarneming was er op 7-11 in de Oostpolder. Het grootste aantal, ±200 werd op 19-12 geteld op de "rommelhoek" in de Eemshaven.

Geelgor. Buiten de broedgebieden werd 3 keer 1 ex. opgemerkt:

16-7 1 Rottumeroog

29 en 30-10 1 Eemshaven

4-11 1 Lauwersoog

Ortolaan.

4-9 1 Rottumerplaat

14-9 1 Rottumeroog

18-9 4 Rottumeroog

10-10 2 de Gaast, Blijham

15-10 1 vloeivelden Ter Apel

16-10 1 trekkend Hasseberg

Grauwe Gors. Verheugend was een zingende vogel op 16-7 bij Bovenrijge, Ten Boer.

Het overzicht werd samengesteld met waarnemingen van:

Bertus Arends, Bernadette Balten, H. Beek, Egbert Boekema, J.H. Bolhuis, Andre Boven, Henk van den Brink, Bert de Bruin, J. Bucking, Anne van Dijk, Anne Diephuis, Koen van Dijken, Rob ter Ellen, Bas van Gennip, T. Goldhoorn, Ronald Hartman, Rein Hofman, Koen Holland, S. Huizer, Marnix Jonker, Emo Klunder, J.H.W. Koekkoek, Ben Koks, Eric Koops, Gerard Kroon, Ronald de Lange, Riki Messie, Anneke Nieuwenhuijs, Martin Olthoff, Anja Scherpenisse, Loek Scholtens, Henk van Schuppen, Guus de Vries, Nico de Vries, Anne Weeseman, Harm-Jan Wight en Wim Woudman.